

כחף פסילת „טיוטת נעורים“ של

שימעון פרס * הגנות של אהוד בן-עזר *

יוסי שריד מלגלג על דן בן-אמוץ

● כתבת הטלוויזיה שבה סיכם הכתב **ישראל סגל** את ועידת מפלגת העבודה, תוך דימוי של מנהיגה **שימעון פרס**, הביאה ציטוטים מתוך מיסמך מיסודי בשם „טיוטת נעורים“, בו סיפר פרס בין השאר על אהבתו את האלוהים והערכתו את **צ'יקובסקי**; כיצד עשה לו **רוסטובסקי** הכרה אינטימית עם המוות; כיצד עברה עליו ילדותו, עם חיים נחמץ **ביאליק**; קריצתו של **ז'מן שניאור**; לטיפותיה של רחל **בלובשטיין** והוכמתו של **נתן אלתרמן**. קטע זה, אותו חיבר פרס לבקשת **יוסי קרייב**, עורך הילחון פרחה, לא נמצא מתאים לפירסום בירחון לספרות, ויועצי פרס מצאו את הזמן המתאים לפרסומו באמצעות כתבתו של איש הטלוויזיה **דיעות גנזים** מס' 99 מביא מידע על כתביד אותם הורישו סופרים ופרחי ספרות לארכיון האיגרות של גנזים בבית טשרניחובסקי. ליד 3 איגרות של **יהודה בורלא**, 96 איגרות של **אברהם ברודר**, 14 איגרות של **מרדכי טביב** ו-3 מיכתבים של **אברהם קריב**, העניק איש פתחתיקה **אהוד בן-עזר** 976 מיכתבים לארכיון האיגרות של גנזים. בן-עזר „העניק“ גם 9 כתבייד שלו לארכיון גנזים ואת „ארכיונו“ כמאמר משורר תל-אביב, שהוא חבר בוועד האגודה: „בן-עזר חולה בגנזה“ ● כחריהכנסת **יוסי שריד**, המשמש כמבקרתיאטרון בתוכניתו של **מיכאל הנדלזקיץ** בין שתיים לארבע בגלי צהל, סקר את הריווי הנוסטאלגי של חיים חפר ודן בן-אמוץ, המועלה בימים אלה בהבימה. שריד תקף את הריווי בחמת-זעם, וביקר את הנוסטאלגיה המתקתה שבו. הוא העיר, בין השאר: „גם אם הולכים יחסים שעתים הרי שלא נפטרים מהאישיא...“ שריד התכוון בוודאי לדן בן-אמוץ, הנוהג לעיתים להלך יחף ברחובות תל-אביב ●

עומט החום — מביא בספר מידות וטבלות של מה שהוא מכנה פרופיליים אקלימיים של איזורי הארץ השונים. אקלים ואדם הוא מהספרים השימושיים ביותר שראו אור באחרונה בעברית, והוא בעל נגיעה ישירה לכל מי שמעוניין להפיק את המכסימום מאקלים הארץ.

כתבי-עת

מחקרים

מחקרים בתולדות עמישראל וארץ-ישראל * הוא ספק קובץ מחקרים ספק כתבי-עת המופיע לעיתים בלתי מוזמנים באוניברסיטת חיפה בעריכת **ב' עזר**. הקובץ נפתח במחקרו של **חנן רביב** הדגם של האספיה הכלל-שבטית במקרא. בדומה לספר שאותו חיבר רביב בעבר, הוא בוחן את שלבי הפתיחה של עם ישראל בראיה חילונית המסתמכת על מיון שיטתי של מקורות. **זאב זיסמן** מעורר את השאלה ההיתה קיימת מנהיגות לאומית בישראל של תקופת השופטים? ו**נחום ריזל** בוחן את האספקט הספרותי של סיפור „שיבולת“ (שופטים י"ב 1-6).

צפריה בן-ברק בוחנת את טכס הכתרת יואש לאור טכס הכתרת נבוכד-נצר, שהתקיים בשנת 836 לפסה"ג. היא השנה השביעית לשלטון המלכה עתליה ביהודה. **מיכאל הלצר** מביא את מסורת השמות העבריים החזון-מקראיים — השלמות, תוך בחינת שמות כמו: אליבר, אלנדב, בדאל, יועשה, מגראל ושאר שמות שנתגלו בשנים האחרונות בחפירות ארכי-אולוגיות. על הישוב סקיתופוליס, המוכר כיום כבית שאן, מביא **שימעון אפל-באים** את מתי הפכה סקיתופוליס לעיר יוונית? תוך בחינתם של כתבים ועדויות עתיקים. **מנחם מור** סוקר את השומרונים והיהודים בתקופה התלמית וראשית ה-שילטון הסלווקי בארץ-ישראל.

מרים ירדני מציגה את הקשר בין עם ישראל וארץ-ישראל בעיני נוסעים צרפתיים בני המאה השבע-עשרה בעוד **צבי שכטר** יוצא למסע אל אחד מכתבי-העת הראשונים ועד ההשכלה: „המגיד“ ורעיון שיבת-ציון בשנות הששים של המאה ה-19. כתבי-עת בעל קסם, לא כל כך באיכות המדעית של מחקריו, שלא נבדקה בסקירה זו, אלא בהמשכיות. המוליקה את הנושאים מראשית ועד סיום. מערכת של סיקור רים חדשניים העוברים ב-274 עמ' על 2,700 שנה.

* מחקרים בתולדות עמישראל וארץ-ישראל, עורך: ב' עזר; בהוצאת אוני-ברטיטת חיפה; 274 עמודים (כריכה רכה).

המירכבת מיצורים תבונים. כל הנכראים שהם מיסוד אחד יש להם תשוקה טבעית להתאחד מין עם מינו. כל מי שיש לו חלק בשכל היקום שואף להתחבר עם הקרוב לו. אצל היצורים התבונים שאיפה זו גורמת לייסוד מדינות, לקשירת קשרי ידידות ומישפחה, להקמת אגודות, ובזמן מלחמה אף מביאה היא לידו כריתת-ברית רשמית-נשק. לא נבקל המצא אדם המרחק החלוטין משאר בני-אנוש...“ בפרקי הסיכום מביא שפיגל את תרומת מארקוס אורליוס להתפתחותה של הפילר-סופיה, בעיקר הפילוסופיה של **פלוטניוס** ותורת הפסיכולוגיה שלו; הדיעה הבולטת שנשתמרה היא „שהנתיחה המודע של חוויות נפשנו מחליש את כוח החוויה...“ שפיגל מדגיש גם את השפעתו של מאר-קוס אורליוס, כשליט נאור, על פרידריך השני ונתה בגרמניה, על וולטר בצרפת ועל עוד רבים אחרים. את המונוגרפיה מסיים שפיגל בהערכה: „פולחן הטוב, אמונתו באוטאקריה של הטוב, פלידתו מהתענוגות, אדישותו כלפי הצער, הכאב והתענוגות ויילוולו בצפייה לקבלת שכר — כל אלה הופכים את מארקוס אורליוס לגיבור המידות ולבעל שיעור-קומה נדיר בתולדות האנושות. הוא לימד שעל האדם למלא תמיד את הובותו, וכך נהג גם הוא עד יומנו האחרון עלי-אדמת“ אין טוב בימים אלה, מלהתנתק לזמן מה מהמטריאליזם של העולם המערבי, ולשקוע בקריאה במונוגרפיה המרתקת, שהפרופסור שפיגל השכיל לדלותה מגבני העבר ולהעלותה על הכתב.

שוכבים יחידים וקהויי-חישם, אישי-אישי כמיתת המוצעת.“ מתחת למסווה היצירתי והספרותי של מורה התשוקה נוצר הרושם שזו יותר ממה מאשר רומאן; מסה מרופדת בשני גות, החבולות ותמונות מרתקות, תוך התמודדות שבין הרומנטיקה לחושניות והיצריות שהם עולמו של רות, מזה כמה ספרים. הקורא שיתקל במילים כמו „אדריכלי מוח“, „טיוליה-הסעות“ (טרמפים בלשון העם), „מכוניות מוחות-גג“ (מכוניות עם גג-מתקפל) ושאר יומרות של עלילות לשונות, יהיה קורבנו של חתן פרס טשר-ניחובסקי לשנה זו, **אהרון אמיר**, שהציג ליתחבר במהלך השנים שפה עברית בלעדית, הנקראת כמו היתה שפתו של יונתן רטוש בהיפוך הראי.

קלסיקה

מארקוס אורליוס

הפרופסור **נתן שפיגל** מהאוניברסיטה העברית החל בשנים האחרונות בהעמדת ספריה של מונוגרפיות של אבות התרבות

מארקוס אורליוס השאיפה לחיים תרבותיים

מדע שימושי

אדם ואקלים

הפרופ' **עזרה זוהר** הוא בבחינת תופ-עה מורה ותמונה. בצד גניסונות-נפל פוליטיים באגף הימני של החברה הישראלי, הוא רופא ואיש-מחקר מזהיר, איש אקולוגיה ואחד התורמים הראשיים לטיפוח התייחסות חדשה של האדם אל סביבתו במוגה-אוור הימתיכוני. סיפרו החדש של זוהר אדם ואקלים * עזרה זוהר — אדם ואקלים; הוצאת כתר; 262 עמודים (כריכה רכה).

